

Recomanacions i propostes del Consell Assessor sobre Tabaquisme del Departament de Salut, formulades a la seva reunió del 21 d'abril del 2005.

El Consell Assessor sobre Tabaquisme (CAT) ha conegut i valorat positivament els grans trets de l'avantprojecte de llei de regulació de la venda, consum i promoció del tabac que està formulant el Ministeri de Sanitat. Considera que és una oportunitat per recuperar el retard en la regulació de la promoció del tabac, i per adoptar normatives de protecció envers el risc del fum ambiental de tabac al mateix temps que ho estan fent els països del nostre entorn. Celebra la seva gènesi i confia en què sigui aprovat per consens ampli a les Corts. Atès que les competències de salut pública són bàsicament autonòmiques, segons quins siguin els termes en què quedi formulat finalment, podria ser raonable formular una normativa catalana posterior, que en completi alguns aspectes i en desenvolupi altres.

El CAT constata que la regulació sobre espais sense fum vigent a Catalunya des de fa gairebé 20 anys ha permès importants millores. Malgrat això, pateix encara serioses mancances en centres educatius, sanitaris o mitjans de transport, cosa que posa sobre la taula la necessitat d'emprendre accions per reforçar-ho. Projectes com les xarxes d'hospitals, centres d'atenció primària o oficines de farmàcia sense fum han demostrat la seva vàlua i haurien de reforçar-se. En el sector de l'ensenyament, els progressos assolits a les escoles primàries i secundàries haurien d'ampliar-se, però cal actuar en l'entorn universitari i dels ensenyaments no reglats, on hi ha dades preocupants. A les estacions subterrànies de metro i FFCC, a moltes estacions d'autobusos i als aeroports es constaten nivells baixos de respecte a la normativa vigent. També es constaten amples marges de millora en molts espais de l'Administració on es fa atenció al públic.

Un cert volum d'empreses, comerços i administracions públiques del país han optat per l'autoregulació, convertint les seves dependències en espais sense fum en busca de l'excel·lència o per millorar el seu clima laboral. **Aquestes experiències demostren que aquest procés és ben acceptat si es segueixen un seguit de principis ben documentats, i haurien de ser fomentades. La col·laboració de col·legis professionals, gremis, sindicats i patronals és crucial per progressar, però l'Administració pot jugar-hi un paper d'estímul.** Alguns governs locals han desenvolupat accions pioneres que haurien d'encoratjar-se i ampliar-se. En el camp de la salut laboral hi ha entitats i professionals amb habilitats i coneixements importants en aquest camp. En el moment actual de preparació de canvis legislatius, és desitjable fomentar aquestes iniciatives.

Fa dos anys que l'*International Agency for Research on Cancer* va declarar que, a la vista dels estudis acumulats, calia reconèixer el fum ambiental de tabac com a cancerigen. Per tant, **l'objectiu de la nova regulació sobre espais sense fum ha de ser protegir tant els treballadors i treballadores i la ciutadania en general del mal que fa el fum ambiental de tabac.** En aquest sentit, una prohibició general de fumar als llocs de treball, espais tancats d'oci, estacions i mitjans de transport és la millor opció. El sector de la restauració i, especialment, els bars són el punt més difícil, tal com demostra l'experiència internacional. Per això pot ser oportú establir un calendari gradual que ho faciliti. **Els termes de redacció de la normativa han de ser molt clars i fàcils d'aplicar, deixant-hi sòlidament explicitades les responsabilitats.** Els circuits d'exercici de l'autoritat i de la capacitat de coerció de l'Administració en defensa del bé públic han de ser clars, i cal preveure els recursos per a què la llei pugui ser realment efectiva.

Per a progressar, cal un esforç d'educació pública accelerada sobre els riscos associats al fum ambiental del tabac. Aquesta ha de crear el substrat social per a l'adopció dels canvis que calen. **El CAT recomana la realització d'una campanya institucional de comunicació, incloent-hi publicitat als mitjans de comunicació.** L'objectiu bàsic ha de ser que el respecte a la salut de les altres persones sustenti en bona part la norma social de no fumar als llocs públics i als de treball. També es creu necessari un esforç que afavoreixi el debat social, per al qual seria important fer accions de comunicació de les dades científiques sobre els riscos associats al fum ambiental de tabac i les limitacions dels sistemes de ventilació per resoldre'ls, i difondre l'experiència ja assolida en empreses i entitats pioneres, així com a Itàlia o Irlanda que recentment han fet avenços importants en la mateixa direcció.

Actualment a Catalunya, fuma diàriament menys del 30% de la població major de 15 anys, dels quals probablement la meitat tenen nivells de dependència alts. Per això **es considera que a banda del necessari canvi legislatiu, cal emprendre també accions d'ajuda a deixar de fumar per als que voldrien fer-ho, reforçant i ampliant els recursos organitzats existents al sistema sanitari.** Cal parar esment en els sectors més desfavorits, que tenen més dificultats per deixar de fumar i que presenten un consum de tabac més elevat. Atesa la distribució territorial de les desigualtats socials en salut, pot ser oportú dotar de recursos suplementaris els serveis de salut de primer contacte en els barris amb indicadors més desfavorables, per ajudar-los a afrontar aquest problema tot corregint les desigualtats. Atès que la majoria de les persones que fumen deixen finalment de fer-ho sense ajuda, també és un moment apropiat per difondre eines d'autoajuda i missatges que ho afavoreixin.

Finalment, i a banda del projecte de llei, el CAT recomana a la Consellera de Salut que s'adrexi a les autoritats econòmiques per tal que es revisi la fiscalitat sobre el tabac, en el sentit de fer pujar el preu de les marques més barates mitjançant els impostos. Per això es creu preferible incrementar el component lineal de l'impost específic sobre el tabac, tal com han fet altres països de la UE. Aquesta política suscita abandons entre els adults i genera més recursos a la Hisenda pública. Atès que qui paga aquests impostos són les mateixes persones fumadores, es valora que almenys una part del que es recapta podria nodrir iniciatives de tractament o prevenció del tabaquisme que beneficiessin els qui en pateixen les conseqüències.